

Kaip reaguoti pastebėjus pesticidų dreifą?

Mūsų teisės į SAUGIĄ ir SVEIKĄ APLINKĄ yra užtikrintos mūsų konstitucijoje.

PESTICIDAI ARBA AUGALŲ APSAUGOS PRODUKTAI (AAP) – tai chemikalai, naudojami dirbamuose laukuose, kovojant su nepageidaujamais augalais, vabzdžiais ir kitais kenkėjais, dažniausiai juos purškiant. Po pesticidų panaudojimo galima pastebėti purškalo ir dulkių debesis, kurie gali dreifuoti – nutekėti iš laukų, kuriuose buvo naudojami.

Dreifas gali sukelti ūmų ir lėtinį poveikį laukinei gamtai, gyvūnams ir žmonėms, pavyzdžiui, dirginimą, alergiją ir kt., ar net lėtinių ligų paaštrėjimą. Labiausiai pažeidžiami vaikai, senjorai ir lėtinėmis ligomis sergantys žmonės. Tinkamai naudojant pesticidus, purškalo debesis nedreifuos iš purškiamo lauko į supančią aplinką t.y. į kaimynines teritorijas ar gamtą.

JEI PAŽEIDŽIAMOS TAISYKLĖS, NEDELSDAMI KREIPKITĖS Į KONTROLIUOJANČIĄ ĮSTAIGĄ! Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos pasitikėjimo linija **+37052708080**

Kaip galite atpažinti pesticidų dreifą ?

Dreifuojantys pesticidai gali būti matomi kaip išpurkštų lašelių debesis, migla ar dulkės purškimo metu arba gali būti jaučiamas nemalonus kvapas. Išpurkštų pesticidų galite ir visai nepastebėti, jie gali būti bekvapiai bei tvyroti ore net keletą dienų po pesticidų naudojimo.

Ūmiai nuodingi chemikalai gali apnuodyti aplinką ir sukelti vabzdžių, paukščių, net gyvūnų, kurie maitinasi purškiamame lauke, mirtį. Augalai, net medžių lapai, krūmai nuo herbicidų išdžiūva, tampa sausi, rudi (kai akivaizdu, kad tai ne dėl sausros) ir kartais visiškai miršta. Poveikis dirvožemio mikrobiotai gali būti ypač žalingas, nors jis yra sunkiai pastebimas.

Ką daryti pastebėjus pesticidų dreifą?

Jei pastebite pesticidų dreifo požymių už lauko ribų, kur jie buvo panaudoti, pesticidų naudotojas pažeidė įstatymus.

- **Skambinkite** į kontroliuojančią instituciją (Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos pasitikėjimo linija **+37052708080**).
- **Venkite** patys patekti į užterštas zonas ir **pasirūpinkite** savo augintiniais bei vaikais.

Pavojingi lašeliai

Jei ant langų, augalų ar net savo odos pastebėjote lašelių dėl netoliese purškiamų laukų, tai reiškia, jog įkvepiate juos su oru ir jums iškilęs pavojus!

- **Nedelsdami nusiplaukite** pesticidus ir persirenkite.
- **Kreipkitės į gydytoją** ir informuokite jį apie aplinkybes.
- **Būtinai praneškite kontroliuojančiai institucijai** (Valstybinei augalininkystės tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos, telefonu: **+37052708080**).

Išsaugokime bites

- Pesticidus (insekticidus), kurie labai kenksmingi bitėms, purškšti galima ne bet kada, o tik naktį nuo 22:00 iki 05:00. Tokių pesticidų naudotojai turi informuoti bitininkus 3 dienas prieš purškimą, jei jų aviliai yra 2 km spinduliu nuo purškimo vietos ir bitynai yra registruoti valstybiniame registre.
- **Taip pat bendraukite su savo kaimynais, potencialiais pesticidų naudotojais** ir informuokite juos apie savo bites bei paklauskite apie jų purškimo grafiką. Norėdami sumažinti riziką, deklaruokite savo avilius registre.

Reglamentai yra griežti

Pesticidų vartotojas turi vengti pesticidų pasklidimo iš purškimo vietų, stengtis nepadariti žalos žmonėms ir gyvūnams bei supančiai aplinkai. Pesticidai gali kelti rimtą pavojų gyvybei vandens aplinkoje, todėl purškimas neleistinas artimesniu nei 10 m atstumu nuo vandens upių, upelių ir šaltinių bei privalo laikytis 2-5 m buferinio atstumo nuo lauko ribos priklausomai nuo to, kokia įranga naudojama. Ūkininkas privalo nustoti purškšti, jei vėjas viršija 4 m/s (8 m/s, jei naudojama speciali įranga). Kilus neaiškumams, susisiekite su kontroliuojančiomis institucijomis.

Jeigu dėl pesticidų (arba augalų apsaugos produktų) dreifo užteršiami jūsų laukai, o jūsų sveikatai, gyvūnams ar verslui daromas neigiamas poveikis, galite kreiptis į teismą dėl kompensacijos. Norėdami įrodyti žalą, turite visa tai atidžiai dokumentuoti, pvz., kreiptis į valdžios institucijas ir paprašyti atlikti tyrimus.

Teisės aktai

* Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymas nr. 3D-535 dėl augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisyklių patvirtinimo

Informuokite kaimynystėje gyvenantį ūkininką apie savo susirūpinimą!

- **Bendravimas yra pagrindinis elementas. Kalbėkitės su kaimynystėje esančiu ūkininku**, pesticidų naudotoju apie savo rūpesčius ir paprašykite informuoti jus apie pesticidų naudojimą šalia jūsų namų, kad išvengtumėte jų dreifo.
- **Sužinokite**, kokie pesticidai naudojami.
- **Informuokite apie savo gyvūnus**, įregistruokite savo bitynus (tai padaryti galite kreipęsi į teritorinius VMVT skyrius).
- **Deklaruokite savo gyvūnus**, kaip reikalauja įstatymai.

JEI PAŽEIDŽIAMOS TAISYKLĖS, NEDELSDAMI KREIPKITĖS Į KONTROLIUOJANČIĄ ĮSTAIGĄ! Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos pasitikėjimo linija **+37052708080**